

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, predklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan K 180—
polletno „ 90—
3 mesečno „ 45—
1 „ 15—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno „ K 240—
polletno „ 120—
3 mesečno „ 60—
1 „ 20—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisana in zadostno frankovana.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poština plačana v gotovini.

Kritična sobota.

Sobota je bila v Ljubljani kritičen dan. Naši komunisti so imeli pred Mestnim domom javen shod, na magistratu so se zbirali zastopniki Osrednje zveze javnih nameščencev in vopojencev k seji širšega odbora, z Grada so Grozeče grmeli topovski streli, po mestu se je peljala artiljerija, vsepovsod pa so pripovedovali, da je ljubljanska posadka po vojaških pripravah pripravljen. Kaj bo? No, komunistična generala Vencajz in dr. Lemež sta pred Mestnim domom takoj izprevidela, da sta zopet brez armade. Shoda se je udeležilo jedva par sto pristašev, ostali so bili radovedneži, ki so le malo postajali in naglo odhajali dalje. Shodek je bil torej klavern in ponižen. Komunistovska resolucija pravi, da komunisti »z odkritim navdušenjem pozdravljajo prvi pojav revolucionarnega (!) značaja, katerega se poslužujejo (značaja ali pojava?) slovenski javni nameščenci v dosego svojih upravičenih zahtev po zboljšanju gmočnega položaja« ter »prilagodijo vsem tovarišem v javnih službah, da nedostanke v svojih organizacijah odpravijo, da se postavijo na strogo razredno stališče in da zahtevajo od svojih vodstev, da se priključijo splošnemu pokretu jugoslovanskega proletariata.« Tako so rekli ter se razšli po — krčmah, kjer so psovali Maksa Lillega ter druge voditelje organizacij javnih nameščencev, ker nočejo pod razredni prapor rdečih komunistov, in so psovali »Slovenski Narod«, ki je zgagarijem zopet enkrat zmešal štrno in objektivno pojasnil položaj. Shod na mestnem magistratu je bil sijajno obiskan: velika posvetovalnica je bila sedena in zastavljena do zadnjega kotička. Napetost vsesplošna. »Lillegu vzamejo nočjo glavo! Radikalci zavzamejo vladno v Osrednji zvezi!« se je šepetalo in grozilo. Celo dame, zastopnice javnih nameščencev, so bile prisotne polnoštevilno. pridružilo pa se je tudi mnogo poslušalcev iz vseh kategorij uradništva in drž. uslužbenstva. Toda shod ni imel niti sence revolucionarnega značaja, o katerem so govorili komunisti pred Mestnim domom. Eno samo društvo, ki šteje 11 članov, je predlagalo pismo, naj se vrši izredni občni zbor Osrednje zveze, da se izvoli sposoben, primeren, današnji dobi dorasel odbor. Predlog ni nihče utemeljeval in niti

predlagatelja ni bilo. Ker pa je po pravih Osrednje zveze treba za tak predlog soglasanja vsaj tretjine vseh včlanjenih organizacij, je pozivljajo predsedstvo, naj se oglasi za predlog dovoljno število društev. Brez uspeha. Oglasilo se je le še eno društvo, da s predsednikom M. Lillegom ni zadovoljno, a je takoj izjavilo, da se ta nezadovoljnost tiče le Lillegove osebe, ne pa predsedstva sploh in ne odbora v celoti. Pa niti to društvo ni povedalo vzrokov svoje nezadovoljnosti, češ da na to ni pripravljeno in da morda sporoči vzroke pismeno.

Sele po shodu smo zvedeli, da so tudi ti vzroki čisto osebnega značaja, v zvezi z bodočo službeno pragmatiko ter izvirajoči iz nespozumljenja nekaterih računskih uradnikov z osebnim mnenjem občinskega svetovalca (ne predsednika Osrednje zveze!) M. Lillega.

Tako je padel »revolucionarni« predlog sam pod klop. Nato se je vporočalo o brzojavki ministra dr. V. Kukovca, ki je naznanil, da je vprašanje službene pragmatike pravkar v pospešenem delu ter da se reši v najkrajšem času; nadalje da je predsedstvo Osrednje zveze iznova pri vseh slovenskih političnih klubih in pri raznih ministrstvih brzojavno opozorilo na nujnost urejenja pismen in službenega razmerja ter da je in bo še osebno interveniralo v istem smislu pri raznih agilnih parlamentarcih. Na poziv, naj stavi organizacije eventualno še druge, radikalnejše predloge na korist in bopšepevanje rešitve uradniškega vprašanja, se ni oglasil nihče, dasi je predsednik naglašal ponovno, da želi predlogov in da hoče predsedstvo, kakor doslej, sprejete in utemeljene predloge, za katere sprejme Osrednja zveza soglasno sogodgovornost, točno izvršiti. Radikalcev »revolucionarnega značaja« nismo slišali niti to pot. Tako se je torej sprejel predlog, naj predsedstvo samo zasleduje nadaljni razvoj v rešitvi vprašanj javnih nameščencev, naj samo ukrepa glede vsega, kar se izkaže potrebno, organizacije pa naj takisto razmišljajo glede postopanja Osrednje zveze v slučaju, da Beograd zopet zadremle. Gotovo je, da so javni nameščenci s svojim potrpljenjem pri koncu in da se bližamo trenutku, ko odnadejo zanje vsi oziri

in obziri. Slovenski javni nameščenci dokazujejo vzorno discipliniranost in patriotsko samozatajevanje. To je naglašal včeraj v svojem govoru g. minister n. r. dr. Alb. Kramer in to je prav dobro znano tudi g. ministru dr. V. Kukovcu, ki je sprejel rešitev uradniškega vprašanja v svoje roke kot najnujnejšo državno zadevo. Trdno se nadejamo, da se ministru dr. V. Kukovcu posreči spraviti službeno pragmatiko še tekom tedna končno pod streho. Če se to zgodi, bo opravljeno vlezaslužno,

ker zelo težko, komplicirano, a socialno nad vse blagotvorno delo. Želeči je nujno, da se nova službena pragmatika — kakor že toliko drugih zakonov — uveljavi nemudoma naredbenim potom z veljavnostjo od 1. septembra t. l. Ako bi morala priti službena pragmatika državnih uradnikov pred narodno predstavništvo, se je bati novega zavlačevanja, brezkončnih debat in novih kriz. Kriz pa je bilo že preveč, in ne motimo se: javni nameščenci jih ne preneso! Dovolj dolgo so trpeli in čakali!

Austrijska industrija pred polomom.

Pretekle dni je napisal dunajski patrijot o avstrijsko - nemški industriji razpravo, ki nudi žalostno sliko tamošnjih razmer in iz katere povzamemo par stavkov.

Prodajne cene naših industrijskih izdelkov, pravi dopisnik, so že davno prekoračile kupno moč naših ljudi in so že tujcemcem z njih visoko valuto, skorajda nedosegljivi. Takoj po vojski so se našli tovarnarji in tovarniški delavci ter skupno zvišali svoje profite in delavske meze do tako visoke meje, da stoji zdaj naša industrija pred polomom. Zdej ko jim gre voda v grlo, sklicujejo shode in zahtevajo od države t. j. od kmečkih davkoplačevalcev podpore. Nemško - avstrijski tovarnarji in delavci delajo še vedno kakor med vojno, to je z velikanskimi stroški in čim pičlejším delom. Odtod visoke prodajne cene in od njih povzročeno pičlo povpraševanje po industrijskih izdelkih. Medtem ko so se drugod, kakor n. pr. nea Francoskem in

Češkem poprijeli dela, lenuhari v Avstriji povsod uradniški šlendriani, ki ne gane več z zalcem, ko je odlenuharil za strojem svojih osem ur. Doslej je bilo vsaj mogoče dobiti za posojilo surovine iz tujine, sedaj pa v tujini ni več zaupanja, ni več kredita in zato tudi ne surovin. Na zimo se bodo morale tovarne kratkoma zapreti. Staro slavo nemškega trgovca in tovarnarja, pravi Dunajčan, je vrag vzel, in ravno tam, kjer smo bili vedno najprvi, v železni industriji, so nas že davno prekosili Francozi in drugi. In kakor v tej, tako je v drugih industrijah. Tako govori Dunajčan, ki mu še ni vpitje celovškega Heimatsdiensta skisalo možganov. Vse govoričije o cenah železnih in drugih industrijskih izdelkih v Nemški Avstriji je puhla fraza, ker jih avstrijski Nemci v kratkem sami ne bodo več mogli izdelovati in jih bodo kupovali od svojih premagovalcev, od Francozov in Italijanov.

Politične vesti.

== Volitev v konstituantu. == Službene novine od četrta, 9. septembra t. l. naznanjajo, da se je v ukaz o volitvah za ustavotvorno skupščino vkradel tiskovni pogrešek: Ukaz nosi datum 3. septembra, mesto tega pa se mora glasiti 7. septembra 1920. Vsed tega se vsi roki pomaknejo za štiri dni. Občine morajo sestaviti volilne imenike do 25. septembra in jih odposlati 26. septembra sodnim dvorom prve stopnje, torej deželnemu sodišču ljubljanskemu, oziroma okrožnim sodiščem v Novem mestu, Celju in Mariboru. Reklamacijsko postopanje se konča dne 6. novembra in od 11. do 21. novembra se vlagajo kandidatske liste pri deželnem sodišču ljubljanskem in pri okrožnem sodišču v Mariboru.

== Iz ministrskega sveta. == Vlada je na ministrski seji reševala vprašanje takozvanega ukaza-zakona. Od parlamenta namerava zahtevati generalno pooblastilo v tem smislu, da bi ji služilo tudi kot odobrenje, da je na ta način uveljavila proračun in tudi kot pooblastenje, da sme sklepati take ukaz-zakone, ki so ji potrebni v prvi vrsti za to, da se prej izdela zakon o delu in redu. V tej seji se definitivna odločitev še ni sprejela.

Beograd, 13. septembra. V soboto se je vršil tu ministrski svet, ki se je bavil s proklamirano samostojno reške države in na katerem se je poročalo tudi o znanih nemirih na Hrvaškem. Seji ministrskega sveta nista prisostvovala notranji minister

Drašković in vojni minister. Minister za konstituantu je predlagal, da se v očiščen razmeram določi, da sme sedanja vlada nekatero nujno posle, kakor so to uradniško vprašanje, zakon o redu in radu in zakon proti draginji uveljaviti potem naredbu. Predlog je bil sprejet in pride tozadnje zakonski narbi na dnevni red prihodnje seje narodnega predstavništva.

== Iz demokratske stranke. == Zagreb, 13. septembra. »Riječ SHS.« poroča iz Gornjega Hravstova, da se je tamkaj vršila 11. t. m. skupščina demokratske stranke, katero je sklical odvetnik dr. Tadić iz Kostajnice in tovariši. Skupščini so prisostvovali mnogostevilni delegati iz Gornjega Hravstova in okolice, osobito pa je bilo opaziti med zborovalci mnogo kmetov. Nastopilo je več govornikov, končno pa je bila sprejeta resolucija, v kateri se odobri dotedanje delo demokratske stranke in njeno stališče tako v vprašanju ustave, kakor tudi agrarne reforme. S skupščine se je odposlala tudi pozdravna brzojavka ministru Svetozar Pribičeviću. — Po vseh hrvaških mestih in selih se opaža, da polaga prebivalstvo veliko važnost na volitve, da vlada zanje mnogo interesa in da je pretežna večina tudi kmetškega prebivalstva za demokratsko stranko.

== Radi naših klerikalcev hero le-vite radikalcem. == Pisoč o krvavi pobudi od temnih elementov nahujskanih hrvaških kmetov in očitačoj radikaln stranki, da je ona s svojo politiko indirektno zakrivila te dogodke, izjavja »Beogradske dnevnike« na adresu radikalcov: »Kakšne sadove je rodila naša politika v Hrvatski? Iste kakor v Sloveniji, iste kakor v Hreec-Bosni; ojačila je klerikalne in protidržavne struje! Ali ni sedaj po onih dogodkih na Hrvaškem tudi vam jasno, da je tudi danes klerikalizem največji sovražnik? Klerikalci, ko so dobili z vašo pomočjo v roko vso oblast, sedaj žarijo in palijo po Sloveniji; oni z največjo vneto vlivajo ljudski masi v glavo avtonomistične in separatistične ideje. Ali je bilo potreba, da se jih spravi na krmilo? Radikalna gospoda, povejte, zakaj je bilo potrebno, da so se v Sloveniji strmoglavili s politične uprave napredni elementi in se nadomestili s papisti? Vse kulturne zemlje se danes trudi, da se osvobodijo klerikalcev in papistov, a vi jih še podpirate v borbi proti naprednim strankam in v borbi proti državi! Vaš bivši ministrski predsednik se je izrazil še prve dni svoje vlade: »Pa naj grodo, kaj nam bodo Hrvat. Torej naj se odepni Hrvatska, pa logično, naj se odepni tudi Slovenija, pa naj se odepni tudi Dalmacija. In dočim dobri rodoljubi v Hrvatski in Sloveniji delujejo v misli jedinstva, govoreč hrvaškemu in slovenskemu ljudstvu, da smo mi eden narod in da moramo

Joža Šter:

Odlomki iz Marchtrenka.

(Dalje.)

Vsi smo že postali po vtiskih tolikih muk topi in vdani v usodo. Mnogo jih je med nami, ki so že prodali čevlje za malenkostno ceno, za par cigaret in sedaj hodijo bosji okoli in bosji pojdejo tudi domov. Kdor je imel svojo odejo, jo je že davno zamenjal za štiri do pet cigaret in zdaj je ležal brez odeje, samo z luknjičavim plaščem pokrit. Kdor ni hotel prodajati sam, je izročil svojo stvar onemu, ki je imel bolj namazan jezik. Ves skupiček je izginil za cigarete, marmelado in dopisnice.

Bili so med nami, ki so zavrgli večkrat tisoč kron samo za drobnarije. Zlate in srebrne urice, vredne več kot dvesto kron, so prodali za petdeset cigaret, hlače, plašče so zamenjavali za komis in cigarete. Marsikoga je prijel nagon prodajanja, čeprav ni imel ničesar več lastnega in si je zato pomagal z tabor-skimi odejami. In ko je prodal odejo za pet cigaret, je izpraznil še slamnico in jo nesel na tržišče. Se malo ni pomislil na posledice, ki nas lahko dolete, in ki res niso izostale. Vzeli so nam vse odeje in vsak si je moral po svoje pomagati.

Dokler je bilo vroče, ni bilo hudo ležati brez odeje, ko pa je z deževnim vremenom nastal mraz in smo postali vsi modrikasti v obraz, smo se zarili po noči v slamnice, da je samo glava gledala iz njih. Izgledali smo kot otroci v plenici poviti.

Počasi so se razvijale obrti, najprej krojaška. Izdelovali so iz plaščev hlače, in prikojevali iz jugoslovanskih kap nemške. Delali so sukene gamaše in jih ponujali stražam. Kmalu so prišle na trg srjace, spodnje hlače po zelo nizki ceni, srjaca pet ogrskih, spodnje hlače, oprane z apnom, štiri ogrske. Sprevideli so namreč, da lahko izhajajo brez perila; le brez cigaret ne morejo.

Poveljnik tabora in magacina je pomorski oficijal. Zelo dober človek in do njega imamo vsi zaupanje. Postopa zelo prijazno z nami in naši bosjaki se mu zelo smilijo. Zato pa hoče vsak od nas oficijalovo dobrotljivost po svoje izrabiti. Ko se prikaže oficijal v beli uniformi na vhodu v tabor, že drvi vsak k njemu in prehitveva drug drugega. Če začutijo narednika, da jih žene na roboto, takrat se razlete po galerijah barak, se potuhnejo v umivalnikih, latrinah in neznanih skrivališčih in jih tako dolgo ni na svetlo, dokler ne preneha nevarnost. Poveljnik voda jih mora iskati po vseh skrivališčih, a tudi ta

namenoma nekatere izgreši. Tako se malokdaj pripeti, da gre na roboto ves vod. Na delo hodijo večinoma na pokopališče, da izkopljujejo obsežne grobove.

Nekoč po delu je vse letelo v srednji barak. Slišal sem glasove začudenja, smeha in zabavljanja. Šel sem gledat. Okrog nekega fanta, ki nas je zabaval včasih do polnoči, se je zbirala vsa baraka, on pa je tiščal nekaj pod bluzo.

»Poginilega zajca so steknili na grobu! Zdej ga bodo spekli.« Zajca so še tisti dan pojedli.

V Spittalu še, v opekarni so gnezdile pstrice. Vsa dan smo jih hodili gledat in se jih radovali. Vesele so potresale z repki. Zganila se nam je nežnost v duši in ko so postajale pastirčke večje, so skakale po stehi, mi pa smo jih zasledovali z bojnimi očmi. Neko jutro so izginile, ob gnezdu na tleh so ležali šopi perja.

»Kaj se je zgodilo z njimi?«
»Eh, kaj; nekdo jih je spekel in pojedel!«

25. junija 1919.

Danes jih je zopet nekaj ušlo. Imeli so denar, da so si nakupili komisa. Mnogo jih ubeži in še več poskuša. Nenadoma te zagrabi nepremagljiva sla ubežati in se umakniti trpljenju na vsak način. Ta sla zgra-

bi vsakega in se ne umiri preje, dokler se ne izvrši načrt. A kdaj pride prilika za ubeg, ne veš. Ta negotovost pa ti napne vse živce, da ti trepeti vse telo. A če se ne posreči pobeg, ne moreš prenašati muke, ne govoriš od bolesti z nikomur, ker najhujše je, biti vržen nazaj za žice, ko si je že menil okusiti prostost.

Hoteli smo ubežati že v Spittalu. Podkupili smo stražo s sto kronami in ob treh zjutraj bi odrinili iz hleva na pot. Za denar smo si nakupili kruha in se čisto dobro pripravili za dolgo potovanje.

Nenadoma so se odprla vrata in v hlev je stopil poveljnik straže z patroljo in nas opozoril, da naj ne tvega nihče življenja! Dal je namreč postaviti pred vrata strojnico, ker je zvedel od našega človeka, da jih misli nekaj ubežati. Tedaj smo težko padli na slamo in se skrivili od razočaranja.

Ponoči pa so zalajale strojnice za nekom, ki je kljub temu hotel ubežati. Straža ga je prignala v zapor nazaj.

Razen par izjem so bili vsi naši fantje pogumni in vsi bi preje ali sleje pobegnili. Vsa, ki je upal na beg, je šival hlače, bluzo, čevlje, si prikojil jugoslovansko čepico po nemški in se obril. Tako je čakal trenutka. Britje plača s cigareto, ali s pot-

cijo marmelade. Mlad fant, prstovoljec, je ušel celo bos, se preživljal po gozdovih z jagodami in baronci, šel skozi mesto Linc z jopčico, vrženim čez ramo, si žvižgal koračnico ter prekoračil Donavo. Ko je bil le še tri ure od češko nemške meje, je naletel nanj kmet v svojem gozdu. Ker se ubežnik ni znal odrežati po nemško, smo ga videli tretji dan zopet v Marchtrenku, ostal je teden dni v zaporu in potem znova vendarle srečno ubežal.

Srečo na begu smo privoščili vsakomur, saj smo upali, da bodo begunci prosili za nas pri vladi in poslaništvi.

Taborsko poveljništvo je dalo graditi okoli barak dvojne žice, in mi smo gledali to s tesnobo in tugo.

Vsi smatrajo krajo za izvanredno zmoglost in srečo. Če se komu posreči izmakniti kako vrednost, komisa ali marmelade, ga je zavidal ves tabor, ko ga je pa zasačila straža, se mu je vse smejalo: »Čemu poskušaj krasti, ko ne zna!« Toda med krajo Nemcem in tovarišem smo delali veliko razliko. Če so zalotili koga, da je izmaknil tovarišu samo malenkost, je vzrohnel ves tabor, ga preganjal in preziral.

(Dalje prihodnje.)

imeti eno nedeljivo državo, vi iz Beograda proglašate, da mi nismo eden narod in da ni potreba, da imamo eno državo!

Poslušajte, radikali, nobenih osebnih razlogov nimam, da bi vas sovražil, toda odkar ste počeli podpirati klerikalce, ne morem vas več videti. In po najnovejših dogodkih na Hrvaškem bi se mogel pomiriti samo, ako bi razpustili svojo stranko: ostanite v zemlji, toda prenehajte eksistirati kot stranka, da bo naša nova država mogla postati zares narodna država.

— **Pritožbe beogradskih komunistov.** Na sobotni seji državnega sveta so bile predložene pritožbe komunistov, da jim je bilo zabranjeno prevzeti občinsko upravo v Beogradu. Svet o teh pritožbah ni razpravljal, ker je bila ena pritožba nezakonit potem predložena neposredno svetu in ne preko ministrstva za notranje posle, druga pa je bila prekasno vložena preko ministrstva za notranje posle. — d

— **Sprejem madž. uradnikov v našo službo.** V Vojvodini bi morali pred nekoliko dnevi priti madžarski uradniki. Večina je hotela priti, toda s pogojem, da jim država zaračuna odslužen leta. Tem uradnikom je dan rok 14 dni, da prisojejo.

— **Italijansko časopisje o Sonnino-vi brzojavki.** Razni italijanski listi pišejo komentarje k Sonnino-vi brzojavki. V »Tribunu« izjavi Rastignac, da je Sonnino mislil na vse in tako razdeljeval obal. Reko je prisodil Hrvaški v času, ko ni bilo Jugoslavije in ne more se torej dati Jugoslaviji tega, kar se je določilo Hrvaški. »Corriere d'Italia« pravi, da je krfski pakt provzročil italijanski - jugoslovanski spor na Jadranu. Danes se jadranski problem ne more rešiti drugače kakor ako se obe strani, direktno interesirani, zblizata koncilijantnega duha. Italija ne kaže sovršstva Jugoslaviji, treba da zmernosti v Beogradu in upa, da italijanska vlada ob solidarnosti zaveznikov bo vzela Beogradu iluzijo, da bo mogel nadaljevati dosedanjio politiko v tem vprašanju. Vlada naj prizna reko regentstvo in opusti blokado Reke, mesta, polnega vdanosti in mučeništva, in naj opusti tudi skoro dve leti trajajočo politiko proti D' Annunziju, ki je »forza della nostra guerra«. — Italijanski listi bi radi izbrisali vtisk, ki ga nudi Sonnino-vi brzojavka glede Reke baš v sedanjem času, ko nudi D' Annunzio in z njim Italija s »kvarnerskim regentstvom«.

— **Ogoljufani proletarijat.** Nemški poslanec Diemann, ki se je vrnil kot odposlanec neodvisnih socialistov od moskovskega komunističnega kongresa, piše: »Že dve leti skušajo s hvalešanjem sovjetskega režima sistematično goljufati proletarijat.« Diemann je znan kot eden najradikalnejših nemških socialistov, kot spartakovec. Svojo trditve utemeljuje s tem, kar je sam doživel v Rusiji. Tako konstatira, da v Rusiji ni nobene svobode razen za nekatere diktatorje. Svoboda tiska je odpravljena, društvena in zborovalna svoboda ukinjena, o osebnih svobodi ni govora, volitve niso svobodne, ker so javne: gorje onemu, ki voli drugače, kakor zahtevajo diktatorji. Zato ima Rusija splošno vojaško dolžnost in smrtno kazen za dezertiranje, stavke so najstrožje prepovedane; kdor se ne pokori, tega čaka prisilno delo ali internacija. Vsa Rusija je ena sama velika prisilna delavnica. Tako sodi o ruskih boljševikihi človek, ki je bil sam kandidat za komunistično vlado v Nemčiji, ki je sam stal na barikadah in bil kot komunist kljub poslanski imuniteti aretiran in zaprt. In še se najdejo ljudje, katerim se cede sline po boljševikihi dobrotah.

— **»Volja Rossii«** se imenuje nov ruski dnevnik, ki je začel izhajati v Pragi. Program lista je ohrana interesov demokratične, republikanske, federativne Rusije, boj za ureditve, ojačanje in razvijanje političnih in socialnih principov revolucije iz marca 1917. Rusi, stoječi za listom, so vedno stremeli za demokratizacijo Rusije z razumnim razvojem in intenzivnim delom, zato pa so jih zasledovali carski in potem boljševikihi teroristi. Izdajatelj lista je J. Lazarev, člani uredništva so priznane osebnosti v ruskem revolucionarnem gibanju.

Naradni predstavniki in eksistenčni minimum.

Državni proračun je predložen finančnemu odseku Narodnega predstavništva. Mi smo že navedli mnogo stvarnih pomislekov proti različnim določbam drž. proračuna in zdaj se poroča o izpreminjalnih sklepih finan. odseka. Te sklepe v interesu davkoplačevalcev toplo pozdravljamo. Tako naj se odpravi pri nas užrtni dan na meso ter se ukine tudi posebni državni užrtni davek, ki ga plačuje edino naša Ljubljana med vsemi jugoslovanskimi mesti. Dalje so se sklenile oiajave glede trošarin na električno razsvetljavo ter določilo, da so žarnice do normalnih 11 sveč proste; od žarnic 11—32 sveč se naj plača ob nakupu 20 K, za močnejše žarnice pa od vsake nadaljnjve sveče po 1 K 20 v. Za plinove luči naj se plača po 80 vin za m³, za karbid po 2 K 40 v za kg, za alkohol po 80 v od hl stopnje. Trošarina na mineralno vodo se zniža na 40 v od litrske steklenice ter na 80 v za večje steklenice. Za vino se naj uvede po vsej Jugoslaviji ista trošarina in sicer naj bi se plačevalo po 32 K za hl. Za žganje se določi trošarina enotno, ko se vrne finančni minister. Razpravljati pa ima finančni odsek še o carini in monopolu, ki sta prenosov prav posebno potrebna. Prizadevanje naših narodnih predstavnikov je torej hvalevredno; zato registriramo že dosedanje sklepe finan. odseka z zadoščenjem. Treba pa je gg. narodnim predstavnikom

nalpozornejšo čuječnost. Naj pazijo, da se njih sklepi res tudi uveljavijo, ker sicer mlatio prazno slamo. Zdi se, da se finančno ministrstvo za sklepe finan. odseka malo ali čisto nič ne briga ter dela dalje le po svoji glavi. Finančni odsek je stlenčni minimum od 1600 K zvišal na 3200 K, toda vlada je preko tega sklepa dovoljno uveljavila eksistenčni minimum na 3200 K ter izdala na podrejena finan.

Ženitev prestolonaslednika regenta Aleksandra.

Ko se je nedavno tega prestolonaslednik regent Aleksander nenadoma odpeljal v Pariz, so listi izražali vsemogoče kombinacije o vzrokih njegovega potovanja. Nekateri listi so zatrjevali, da je njegovo potovanje v zvezi z zunanepolitičnimi dogodki, drugi so namigavali, da ima njegov pot v Pariz zgolj privaten značaj, tretji pa so naravnost izjavljali, da je regent odšel v Pariz, da si izbere tamkaj nevesto. Izkopali so pri tej priliki staro govorico, da se namerava regent poročiti s svojo sestrično italijansko princezino Jolando. Zadnji listi so bili na pravem potu, motili so se samo v osebi neveste. Nevesta ni princezinja Jolanda, mar-

več romunska kraljčina Marija, druga hčerka romunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. Princezinja Marija je rojena 27. decembra 1899 v Gothi in je torej sedaj v 21. letu. Princezinja je na glasu kot velika krasotica. Vse kaže, da je vest o skorajšnji ženitvi regenta Aleksandra resnična, ker jo beležijo tudi beogradski listi v obliki, ki izključuje vsak dvom. Kdaj bo poroka, se seveda še ne more izvedeti. S poroko z romunsko princezino bi naša vladarska hiša stopila v rodbinsko zvezo s Hohenzollerni, ker je kralj Ferdinand iz hiše Hohenzollern, ki pa seveda ni v sorodu z istoimensko prusko rodbino.

Telefonska in brzojavna poročila.

JADRANSKI ZBOR NAJVIŠJEMU SVETU.

— d Zagreb, 12. sept. Ob obletnici D' Annunzijevega vpada na Reko je odbor Jadranskega zbora, zbran na skupščini zastopnikov po Italijanih zasedenih krajih in članov narodnega predstavništva iz okupiranih krajev, odposlal vrhovnemu svetu mirovne konference v Parizu na roke francoskega ministrskega predsednika Milleranda brzojavko, v kateri med drugim poudarja, da naš narod, kakor dosedaj, vstraja nemoahljivo na principu samoodločbe, najodločnejše protestira proti samovoljni proklamaciji D' Annunzijeve italijanske Reggenze na Kvarneru ter opozarja, da bo potrpljenje našega naroda kmalu izčrpano, ako bi nas velike zapadne demokracije v tem usodnem trenutku ne zaščitile s pravično rešitvijo jadranskega zbora. Obenem je izvršilni odbor Jadranskega zbora poslal tudi pismo Nj. Vis. regentu, narodnemu predstavništvu, predsedniku ministrskega sveta dr. Vesniču in ministru za zunanje stvari dr. Trumbiću, apelirajoč na nje, da povzdignejo svoj enodušni glas in storijo vse, da se D' Annunzijeva sramota ne razširi še na drugo leto in da se odrski narod iztrebljevanja. Hkrati protestira proti proglasitvi italijanske Reggenze na Kvarneru.

D' ANNUNZIO V GLEDALIŠČU.

Reka, 10. sept. D' Annunzio je povabil reško ljudstvo v gledališče Fenice. Proklamacija regentstva je po njegovi sodbi silno važen akt, pred katerim trepetajo sovražniki. Reški delegat se je vrnil iz Pariza dve uri po proklamaciji. Pravi, da se Jugoslovenci v Parizu ostro bore proti neodvisnosti Reke. Na Quai d'Orsay se vrnemo nove borbe proti Italiji. Milijone so dobili francoski listi za kampanjo proti Italiji. »Temps« izjavi, da proklamacija regentstva na Reki obvezuje Italijo, da se odpove londonskemu paktu ter sprejme plebiscit za Dalmacijo. Regentstvo pa ni ovira, marveč jamstvo za izvršitev londonskega pakta. In admiral Millo mu je lani 14. decembra v Zadru prisegel, da bo deloval z vso silo na to, da ostane Dalmacija Italiji v smislu londonskega pakta. Blagajne poveljstva in občine so prazne. Rečani zahtevajo posojilo, zajamčeno od države, za svoje nujne potrebe. Vlada odreka posojilo, on pa povabi svoje »kvarnerske uskoke« in ti so zaplenili ladjo, vredno 100 milijonov, ki se izprazni, ako se mestu ne dovoli posojila. Ako bo potreba, napolni z ladjami svoje pristanišče na enak način, kakor se je storilo z imenovano. Apelira na reško ljudstvo, naj bo vedno z njim, in navzroči so mu prisegli zvestobo. D' Annunzio je prepričan, da se ga ne more raniti. In misli, da more storiti, kar hoče, brez vsake nevarnosti. Stori je in stori vse, kar hoče, ne da bi se kdo drznil, ovirati ga pri tem. On se sledi kljci »alala« in »evviva«.

OBLETNICA D' ANNUNZIEVEGA TOLOVAJSTVA.

— d Reka, 13. sept. Včerajšnji dan je potekel na Reki v znamenju velikih svečanosti. Proslavljala se je obletnica D' Annunzijevega prihoda. Pri tej priliki je bila obenem proklamirana nova država »Reggenza Italiana del Carnaro«. Vsa slavnost je potekla tako, kakor neštevilno drugih D' Annunzijeveh proslav, s katerimi je D' Annunzio hotel premotiti reško prebivalstvo v tem letu pomanjkanja reda in hrane. Dopoldne se je pričela slavnost s sprevedom od istrske

meje. Na čelu spreveda je D' Annunzio jezdil na konju. Razvili so tudi novo reško zastavo poleg stare reške in italijanske zastave. Na slavnosti so velikokrat peli D' Annunzijevo himno, v kateri so posebno naglašali nastopne vrstice: »Srbi in Hrvaši so veliki...«

D' ANNUNZIOV POSLANIK V AMERIKI.

Reka, 12. sept. D' Annunzio je imenoval svojega prijatelja, arhitekta Warrenja za poslanika reške neodvisne države v Washingtonu. Warren je znan kot nasprotnik Wilsona in njegovih štirinajstih točk.

JUGOSLOVENSKE ČETE PRODIRAJO V ALBANIJO.

Tirana, 10. sept. Jugoslovenske čete so dobile zadnje dni ojačenja, na kar so prodrle do doline Mati. V zgornjem delu so zasedle Cisto Bulčico, v srednjem delu pa so dospele do kraja Lise.

SESTANEK GIOLITTII Z MILLE-RANDOM.

Aix - les - Bains, 12. septembra. Snoči je dospel sem s posebnim vlakom iz Turina ministrski predsednik Giolitti. Danes se vrši prvi razgovor med Giolittijem in Millerandom. Razgovori se bodo nadaljevali v ponedeljek. Razgovorom bo prisostvoval tudi italijanski poslanik v Parizu, grof Bonin Longare. V torek dopoldne se odpelje Giolitti zopet v Turin.

— d Aix - les - Bains, 13. sept. (Havas) Ministrski predsednik Millerand je po razgovoru z ministrskim predsednikom Giolittijem popoldne sprejel časnikarske poročevalce ter jim med drugim izjavil: V vprašanju sovjetov naši zavezniki nimajo nobenih misli, ki bi bile bistveno različne od naših in bodo storili, kar smatrajo za mogoče. V jadranskem vprašanju se moramo potruditi, da pregovorimo Italijane in Jugoslovence, da rešijo to vprašanje med seboj v interesu obeh njihovih držav. Giolitti in jaz sva se zedinila tako, da se naj vrše konkretni dogovori, kakor jih zahteva skupni interes. Voljo imamo, da dokažemo edinstvo obeh narodov z dejanji. Glede ženevske konference je Millerand izjavil, da sestanek pred finančno konferenco, ki je določena v Bruslju na dan 24. t. m., ni mogoč. Zdi se, da je v sedanjem trenutku pomenljivejša odločitev, da se odgodi, ako ne popolnoma opusti konferenca, na kateri bi Nemci z zavezniški razpravljali o nemških finančnih obveznostih in sredstvih za njih izvršitev.

URADNIŠKO VPRAŠANJE.

— d Beograd, 13. septembra. Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o uradniškem vprašanju. Zaeno bi imel na tej seji minister za zunanje posle podati poročilo o dogovorih z Italijo.

UJEDINJENJE SRBSKIH CERKVA.

— d Beograd, 13. septembra. Včeraj je bil v prisotnosti regenta in zastopnikov vlade v Sremskih Karlovcih na svečan način objavljen akt proglašenja ujedinjenja vseh srbskih pravoslavnihi cerkev v patrijarhiji

sremsko-karlovački. Navdušenje naroda je bilo veliko in si je dalo duška v spontanah ovacijah regentu. Ko se je povrnil v Beograd, je bil snoči pozvan na dvor minister za verstvo Marinković; regent mu je izrazil svojo zadovoljnost in zahvalnost za njegovo zanimanje in pospeševanje tega zgodovinskega čina in ga odlikoval z redom Karadjordjevičeve zvezde. Nadalje so z visokimi redi sv. Save odlikovani vladike in metropoliti.

KRIZA V ČEŠKOSLOVAŠKI VLADI.

Praga, 13. septembra. Poročila od odstopu Tusarjevega kabineta se z dobro poučenih političnih krogov potrjujejo. Zagotavlja se, da bo sestavljeno novo ministrstvo iz samih strokovnjakov in da bosta igrala v tem kabinetu glavni vlogi ministra dr. Engliš ali pa dr. Hodovec.

ODGODENA KONFERENCA V ŽENEVI.

— d London, 13. septembra. »Daily Chronicle« doznava, da je konferenca v Ženevi odgodena, deloma zaradi odpora Francozov proti udeležbi nemških zastopnikov, deloma ker bi se vršila ta konferenca istodobno kakor ona v Bruslju.

PRED SPLOŠNO STAVKO V ANGLIJI.

— d London, 13. septembra. Kriza, ki preti angleški industriji, postaja čimdalje resnejša. Poleg oretne stavke rudarjev in solidaritetne stavke železničarjev in transportnih delavcev preti zaradi medznih diferenc kriza v bombažni industriji. Govori se že o splošni stavki, ki naj se prične koncem tega tedna. Razen tega se pripravlja stavka delavcev londonskih elektrarn, ki se bodo izjavili za solidarne s svojimi tovariši v severni Angliji, ki so izprti. Nadalje se pričakuje stavka poštinih namočencev.

BIVŠI NEMŠKI »KRONPRINC«.

— d London, 13. septembra. »Daily Mail« javlja iz Holandske, da je bivši nemški prestolonaslednik naprosil nizozemsko vlado, naj mu dovoli, da sme oditi v Nemčijo ali pa v kak drug holandski kraj, izimši Wieringen.

VOJNA PROTI BOLJŠEVIKOM.

Carigrad, 13. septembra. Poročilo Vranglove armade zatrjuje, da se je njegovim četam posrečilo pri

Jekaterinoslavu obkoliti in zajeti celo boljševiško brigado z generalnim štabom.

— d London, 13. septembra. Kakor poroča »Daily Mail«, odide poljska delegacija v torek na krovu dveh angleških torpednih rušilcev v Rigo. Delegacija bo spremljal knez Sapieha.

— d Dunaj, 13. septembra. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Tarnova z dne 12. t. m.: V vzhodni Galticiji so se na fronti ukrajinske armade Pavlenka med Dnjestrom in Onilo Lipo razvili novi boji. Boljševiči so levo krilo med Halicem in Bukaczowcem, ob Dnjestru in On. Lipi ter ob železniški progi Strij - Chodorov-Tarnopol se je moralo preko Rohatyna umakniti na vzhodno obal Onile Lipe. Tudi v odseku med Onilo Lipo in Zloto Lipo so se morali boljševiki umakniti. Ukrajinske čete pridobivajo ozemlje.

— d Moskva, 13. sept. (Brezžično) Frontno poročilo od 12. t. m.: V ozemlju Grodno smo zasedli Kuznico. V ozemlju Wolkowsk smo odbili vse sovražne napade, ujeli 230 sovražnikov in zaplenili več strojníc. Na ozemlju Wlodawa — Cholm se bijejo trdovratni boji s sovražnikom, ki je dosegel desni breg zapadne Buga. Poizkušani poljski predor vzhodno od Rohatyna se je ponesrečil vsled odpora naših čet, ki so vrgle sovražnika proti severozahodu.

Iz naše kraljevine.

— Kraljeva zahvala dobrovoljcem. Nj. Vel. kralj Peter je odgovoril na pozdrav, ki so mu ga poslali slovenski dobrovoljci povodom svojega kongresa v Ljubljani, s sledečo brzojavko: Jugoslovenskim dobrovoljcem! Od srca zahvaljujem jugoslovenskim dobrovoljcem na toplom pozdravu. Peter.

— Dalmatinski učitelji se združijo z UJU. Zveza učiteljskih društev je imela v soboto zborovanje, na katerem se je sklenilo, da se Zveza kot taka razpusti in da društva pristopijo k Udruženju jugoslovenskih učiteljskih društev.

— Stavka stavbinskih delavcev. Zagreb, 13. septembra. Stavka stavbinskih delavcev traja dalje. Pregovori med delodajalci in delavci niso privedli do nobenega pozitivnega rezultata, radi česar bo trajala stavka dalje časa, kakor se je to prvotno mislilo. Obe strani, tako delavci, kakor tudi delodajalci, ste izdali letake, na katerih obrazložijo svoje stališče.

Iz seje deželne vlade.

(Dne 9. t. m.)

Dr. Breje je obširno polemiziral proti protestu, ki ga je v zadnji seji predložil dr. Žerjav radi imenovanja okr. šolskih nadzornikov, in skušal dokazati, da je bilo Vrstovškovo postopanje v tem vprašanju pravilno. Na njegovo izvajanje je repliciral dr. Žerjav, v debato pa je posegel tudi dr. Pitamic. Pripomniti je, da so se predsednikova izvajanja v bistvu krila z nedeljskim »Slovenčevim« člankom, nanašajočim se na sporno vprašanje. Na to se je prešlo k razpravi o tekočih poslih. Na predlog predsednika se z ozirom na gibanje, ki se opaža med uradništvom, osrednja vlada ponovno in najresneje naprosi, da takoj reši vprašanje službene pragmatike in ugodni zahtevi uradništva glede 25% draginskega pavšila. — Gradbenemu komiteju za nastanitev tehnične fakultete se po predlogu predsednika dovoli za zidavo lastnega poslopja brezobrestno posojilo 800.000 K. — Vodja poverjenstva za notranje posle poroča, da je delimitacijska komisija v Mariboru na predlog našega delegata in proti predlogu nemških delegatov odločila, da se mora državna meja v sektorju Kokošnjak - Sv. Lovrenc držati natančno v mirovalni pogodbi fiksniranih točk. Regulacija meje je dopustna samo med temi fiksniranimi točkami in sicer tako, da se približuje kolikor mogoče idealni premici črti med določenimi točkami. Ta določba je velike principijelne važnosti. Določeno je bilo, da se na državni meji pri Radgoni takoj izvede tehnični pregled stare ogrske meje. Nemci so se temu upirali, češ, da bi se prebivalstvo razburjalo. Na naš predlog je delimitacijska komisija odločila, da se ta dela takoj prične.

Razpravlja se o direktivah za pogajanja z Avstrijo glede tranzitnega prometa na progi Maribor - Spilje - Radgona - Ljutomer in na cesti iz Zg. Radgone in radgonskega kolodvora v Prekmurje. — Sklepa se o nekaterih personalnih stvareh poverjenstva za notranje stvari. — Vodja poverjenstva za notranje stvari poroča, da je treba v smislu parlamentarnega sporazuma spremeniti §§ 10, 15 al 3 in 35 občinskega volilnega reda za Slovenijo. Besedilo zadnjega odstavka § 10 se soglasno določi sledeče: »Občina mora v ta namen napraviti vsaj tri poverljene prepise volilnih imenikov, na ukaz okrajnega glavarstva tudi več.« K § 15 al 3 omenja vodja poverjenstva za notranje stvari, da so baje nastali pomisleki, da bi se župan iz strankarskih ali drugih ozirov branil dati volilem v tem odstavku predpisani obrazec za kandidatno listo. Ta pomislek se mu ne zdi upravičen ker bi v tem slučaju skrbela za redemuro nadzorovalna oblast. Vendar bi bilo to določilo spre-

meniti tako, da se doseže daljši rok za nabavo obrazca. — Poverjenik za pravosodje predlaga, da se ta odstavek popolnoma črta, ker so obrazci kandidatnih list nepotrební in bi uteževali delo volilnih skupin. Če bi se deželna vlada za to ne odločila, naj ostanejo sicer obrazci, ampak samo fakultativno. Temu ugovarjata predsednik deželne vlade in poverjenik za notranje stvari, ker so predpisani obrazci za kandidatne liste potrebni, da se varuje nepristranost in čistost volitev. Besedilo 3. odstavka § 15 se redigira potem sledeče: »Kandidatne liste se morajo vpisati na uradno izdanem županovem odnosno s podpisom okr. glavarstva, datumom in uradnim pečatom opravljenem tiskanem obrazcu, ki ga po zadnjem dnevu reklamacijskega roka pa do konca roka, ki je določen za predložitev kandidatskih list (§ 15 zadnji odstavek) proti odškodnini dobi pri županu (mestnem magistratu) ali okr. glavarstvu vsak volilni upravičenec. Med zadnjim dnevom reklamacijskega roka in dnevom razglasitve volitve (§ 12) mora preteči najmanj 8 dni.« Poverjenik za pravosodje s tem sklepom ne soglaša in predlaga, da bi naj se obrazci izdajali že od trenutka, ko okr. glavarstvo občini ukaže, da ima uvesti volilni postopek. S tem je razprava o spremembi § 10, 15 in 35 obč. volilnega reda končana. Poverjenik za pravosodje dr. Žerjav predloži nadaljnj predloge glede sprememb občinskega reda za Slovenijo. V § 1 naj se omeji ženska volilna pravica samo na samostojne gospodinjice in na državljanke s kvalificirano izobrazbo. Uvedejo naj se nadalje vezane liste. Ker je med tem izšel volilni red za konstituinto, naj se tudi občinski volilni red temu analogno preuredi, z ozirom na volilno postopanje. Predsednik deželne vlade ugotovi, da je poverjenik za pravosodje s temi predlogi kršil sporazum od 17. avgusta t. l., ker sporazum izrecno določa, da se spremene samo zgoraj navedeni paragrafi občinskega volilnega reda. Poverjenik za pravosodje temu nasproti povdarja, da sporazum ne izključuje njegovih dodatnih predlogov in da ima pravico staviti iniciativne predloge. Poverjenik za notranje stvari dr. Pitamic prečita tozadevno navodilo ministrstva notranjih del, katero sklicuje na parlamentarni sporazum izrecno navaja paragrafe (10, 15 al. 3 in 35), ki da se imajo spremeniti. Predsednik izjavlja, da predlogov poverjenika za pravosodje ne more dati v razpravo, ker niso v nobeni zvezi s predmetom te seje, v kateri se sme v smislu parlamentarnega sporazuma razpravljati samo o reviziji v sporazumu fiksniranih zakonitih določil. Ker ima vsak poverjenik brezdvomno pra-

čico staviti predloge, bo dal predloge g. dr. Žerjaviča na eni prihodnjih sej sicer na dnevni red, toda ugotoviti mora že v naprej, da je vsak poizkus,

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. septembra 1920.

— **Jemljemo na znanje.** Današnji »Slovenec« izjavlja, da delegacija SLS v parlamentu ne bo nikdar glasovala za državni proračun v tej obliki, kakor ga je sestavila sedanja vlada. Prav, to se pravi toliko, kakor da bo nastopila proti svojemur voditelju, ki je kot minister saobračaja soprodpisal predlogo o zadnjem proračunu. S tem bodo klerikalni poslanci faktično izrekli nezaupnico svojemur voditelju dr. Korošču in dr. Korošec bi bil v tem slučaju primoran izvajati konsekvence t. j. moral bi podati demisijo ali pa se odpovedati vodstvu klerikalne politike. Prav radovedni smo, kako bo se razvil ta konflikt, ki je baje nastal med klerikalnimi poslanci in njihovim poglavarjem. No, zdi se nam, da so »Slovenčev« grožnje bolj papirnate bombe, ker smo prepričani, da si bodo klerikalci stokrat premislili, predno bodo izjavili takšno kredo, ki bi morala imeti za posledico — razpad parlamentarne zajednice in spor z radikalci, ki drže klerikalno stranko na krmlju vlade v Sloveniji. Klerikalne grožnje so le votlo grmenje, nevihte pa ne bo, o tem smo prepričani, kakor smo uverjeni tudi o tem, da bi bilo v slovenskem interesu, ako bi res prišlo do onega konflikta, ker bi se potem mahoma razbistrilo ozračje ne samo pri nas v Sloveniji, marveč tudi v Beogradu. Bi bilo vsaj konec slepomišljenju klerikalne stranke, ki kaže v igri drugo masko doma in drugo v Beogradu.

— **»Jugoslaviji«.** Za »Naprejem« napada še »Jugoslavija« Kremenca, češ da ima preveč dela in preveč služb. V dobi splošne delomirnosti in vseobčnega javkanja nad neznošno draginjo je napadanje deloljubnega človeka vsaj malo čudno. Naše mnenje je: modreje je čim več pošteno delati in čim več pošteno zaslužiti, kakor čim manje delati in tem več stokati. Popivati vse noči ter posedati po kavarnah, a obenem psovati ter hujskati na štrajk vendar ni koristnejše, nego skromno živeti in vstrajno delati? — »Naprej« in »Jugoslavija« storita edino pametno, ako zapišeta: Ljudje božji! Delavci, uradniki in vsi Vi, ki Vas tepe kruta današnja draginja, delajte, delajte, delajte! Kdor pa ne dela, naj pogine! Tako mislijo tudi bratje Srbi, ki so nevarni le lenuhom in prevranjam hujšakcem. Končno dostavljamo: Kremenca dela le to, za kar je bil naprošen in za kar je upravičen. Denunciacije torej ne izdaja nič.

— **Na svoje mesto v Prago** se danes vrne g. poslanik Ivan Hribar, ki je bil več tednov na dopustu v domovini.

— **Posle poverjenstva** za socialno skrbstvo prevzame prihodnji teden poverjenik dr. Vladimir Ravnihar, ki je že popolnoma okreval.

— **Za okrajnega agrarnega komisarja** v Mariboru je imenovan bivši vladni komisar v Mariboru dr. Viljem Pfeiffer.

— **Pri delegaciji ministrstva financ** v Ljubljani je imenovan za dvornega svetnika v V. činovnem razredu g. sekcijski svetnik Fran Bonafč, ki za časa dopusta g. delegata dr. Šavnikar vodi tudi posle finančne delegacije.

— **Agrarna direkcija v Ljubljani.** Regent Aleksander je podpisal ukaz, s katerim so imenovani pri agrarni direkciji v Ljubljani za direktorja poverjenik dr. Friderik Lukan, za inšpektorja I. razreda Viljem Putik, za inšpektorja III. razreda dr. Anton Šaplja, za referenta III. razreda pa Mihajlo Než in Anton Sodnik.

— **Delo razmejitvene komisije.** Jugoslovenska in avstrijska delegacija razmejitvene komisije se bavite sedaj vsled raznih pritožb z določitvijo meje med Košenjakom in Sv. Lovrencom. Rezultat se objavi takoj, čim bo to delo končano.

— **Plače strokovnega uradništva pri »Kmetijski družbi«** v Ljubljani. Pišejo nam: »Pred par dnevi sem se peljal v vlak z nekim uradnikom »Kmetijske družbe« v Ljubljani. Na opazko, da morajo imeti strokovnjaki tako znane in bogate družbe gotovo lepe mesečne plače, mi je gospod sramežljivo odgovoril, da ima na mesec piši in beri ... 800 kron, brez vsakega doklada in stanarine. Zdi se mi sramotno za tak zavod, kakor je Kmetijska družba za Slovenijo, da plača svojim strokovno naobraženim uradnikom manj, kakor pa imajo po drugih zavodih tipkarice. V današnjih časih predejalno!«

spreminjati občinski volilni red preko onih treh točk, glede kojih se se stranke zedinile, eklatanten prelom parlamentarnega sporazuma.

— **Narodni praznik in duhovščina.** Pišejo nam: Dobili smo zopet odlok, da so 28. junij, 12. julij, 1. december in 24. maj državni prazniki in da se morajo tega dne vršiti slovesne službe božje po vseh cerkvah naše kraljevine. Vprašamo poverjenstvo za uk in bogočastje v Ljubljani, ali so dobili take odloke tudi ordinarijati in župnijski uradi, ker so n. pr. po Gornji Savinjski dolini duhovniki, ki se na te dneve sploh nič ne ozirajo, oznanjajo le navadno školsko mašo, če pride taka na dotični dan, in to je vse. O kralju ali vladarski hiši kaj povedati se prižne ali izpred oltarja, bi bila menda oskrumba cerkve. Kako pa so nemški rimski katoliki klečali take dni pred protestantskim Viljemom! No, naša duhovščina se je pred Habsburžani tudi valjala v prahu.

— **Priprave za volitve v Mariboru.** Iz Maribora nam poročajo: Danes se je pričel tu popis volilnih upravičencev s tem, da so se razdelile hišnim posestnikom pole, v katere se morajo do 21. t. m. vpisati vsi moški državljani kraljevstva SHS.

— **Tragična smrt bivše slovenske igralke.** V Sodni ulici je sinoči hipoma preminula gospa Mimi Reiserjeva, rojena Ogrinčeva. Pokojnica je bila v letih 1895—1900 med prvimi slovenskimi izalkami ter je bila zlasti dobra v ljubimskih ter tragičnih mladostnih ulogah. Tudi kasneje, ko se je omožila, je ostala zvesta Taliji ter priredila na Dunaju, v Idriji in Novem mestu več dram. predstav, na katerih je igrala glavne vloge. Bila je inteligentna Slovenka, ki se je mnogo bavila z literaturo, ter je ljubila umetnost nad vse prav do zadnjih dni. Videli smo jo poslednjič vso plamtečo od navdušenja na predstavah ruske umetniške družbe. Mir njeni duši!

— **Špedicijske tvrdke in carinar.** Opozarjamo na današnji oglaš špedicijskih tvrdk v Ljubljani glede postopanja o stojnini in ležarini.

— **V septembru** je najlepše na Klopinskem jezeru. Hotel odprt cel leto. Izborna postrežba.

Kultura.

— **Glasbena Matica.** Vsi gojenci konservatorija in matične šole, ki so se doslej vpisali za orkestralne instrumente flavto, oboe, klarinet, rog, trobento in pozavno, naj pridejo v četrtek 16. tm. popoldne ob 2. uri v pisarno Glasbene Maticke k porazdelitvi ur.

— **Pevski zbor »Glasbene Maticke«.** Po počitniškem oddihu prične pevski zbor »Glasbene Maticke« zopet svoje redno delovanje. Koncertni program za bodočo sezijo bo obsegal nove slovenske in druge slovanske skladbe. Gotovo je, da prične zbor predvsem s štirinajstimi slovitimi češke skladbe za zbor in orkester Vit. Novaka: »Burjak. Vse naše dosedanje gg. pevce in pevke pa tudi do bre nove moči prosimo, da se v interesu dobre pevske in kulturne stvari prijavijo v naš zbor. Vpisovanje vseh pevcev in pevke se vrši v četrtek, dne 16. v petek, dne 17. in v soboto, dne 18. t. m. v pevski dvorani »Glasbene Maticke«, vsakokrat ob 6. do 7. ure zvečer. V soboto, dne 18. sept. pa se vrši ob 8. uri zvečer važen sestanek vsega zbora, kjer se domenimo o vseh podrobnostih.

— **Citrarski koncert** dne 11. t. m., ki ga je priredil I. jugoslovanski klub »Favorite«, je v umetniški ceter običajno dobro uspel. Zanimivo in s čudnim tujimskim značajem se je otvoril koncert s »Kitajsko koračnico«, katere se tu še ni slišalo. Omeniti je tudi druge točke, ki so se izvršno izvajale, posebno »Umetniški senj«. Večerno žuborenje »Save« in »Pod planinskim križem«. V splošnem moramo izreči, da so se vse točke pohvalno izvajale, le žal, da je cenj. občinstvo tako malo pokazalo zanimanja za citrarsko umetnost.

— **Iz mariborskega gledališča.** 18. t. m. se odprla druga redna sezija mariborskega narodnega gledališča.

— **Od kriče spomenploče mjesniku** slobode dr. Augustu Harambašiću, na rodno mu kući u Donjem Miholju obaviti će se dne 19. septembra (u nedelju). Odredi društva i pojedinci, koji žele prisustvovati ovoj slavi, neka ne izvole (uz priklp 2 K u poštan. marka) najaviti kod društva »Braća hrv. zrnaja« (Zagreb, Kamenita vrata), da im uzmogne pravodobno dostaviti na ime glaseča izkaznica za putovanje na pol vozne karte na držav. željeznicama i na slaven. podrav. željeznici. Iz Zagreba kreću učesnici 18. septembra u tričetrt na 7. s. držav. kolodvora.

Solstvo.

— **Pričetek šolskega leta 1920/21** na mestnih otroških vrtcih. Na mestnih otroških vrtcih na Zaloški cesti št. 1 in pa v Cerkveni ulici št. 21 prične se šolsko leto 1920/21 v petek dne 17. septembra t. l. Dne 16. septembra se pa vrši popoldne ob 9. do 12. v šolskih prostorih vpisovanje.

— **Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani,** Turjaški trg 3, II. nadstropje. Vpisovanje se vrši dne 15. do 18. t. m. od 8. do 12. in od 15. do 17., vsak dan. Poučevale se bodo sledeče tehnike: kljekljanje in šivane čipke, bel in pisano vezanje, toledo, filet in biserna dela s posebnim ozirom na narodne motive. Redne učenke morajo biti vsaj 14 let stare in naj prinesejo krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnine in šolnine ni. Učenke dobijo vse za uk potrebno tivo in in učne pripomočke zastoj na razpolago, vendar ostanejo šolski izdelki last zavoda. Pridne revne učenke prejmejo podporo. Ženam in dekletam, ki nimajo časa za redni pouk, se nudi prilika, da kot hospitantke obiskujejo zavod v gotovih urah in se pričijo kakke tehnike in si tako omogočijo zaslužek. Redni brezplačni pouk se prične 1. t. m.

— **Poučevanje šolskih otrok II. in IV. mestne deške ljudske šole** v Ljubljani. Ker je most, ki veže Opekarško cesto s Prulami, dograjen in izročen javnemu prometu, je odredil mestni

Čehoslovaška carinska komisija.

Maribor, 13. septembra. Razlogi obiska čehoslovaške carinske komisije so, kakor izvem o iz dobro poučenih krogov, sledeči: Čehoslovaška republika je opazila, da je promet, zlasti pa izvoz iz Jugoslavije v zadnjem času skoro popolnoma ustavljen. Že štiri mesece ni moglo ničesar poslati v Jugoslavijo, ker izjavlja Avstrija, da vse proge prenapolnjene z blagom namenjeno v Jugoslavijo in da stoji nad 2000 vagonov s poljedelskimi stroji, spirito itd. Glavni vzrok tega zavlačevanja je baje carinsko postopanje v Jugoslaviji, osobito pa na obmejnih carinskih postajah. Prizadeti podjetniški krogi so se pritožili na merodajnih mestih nad temi škandaloznimi prometnimi razmerami. Določila se je posebna komisija strokovnjakov za promet in carinstvo, ki je odšla pod vodstvom dr. Zankaša v Jugoslavijo, da se prepriča na licu mesta o vzrokih tega zavlačevanja. V Ljubljani je stopila ta komisija v stik z obratnim ravnanjem južne železnice, kjer je dobila potrebne informacije. Pri teh posvetovanjih sta bila navzoča tudi zastopnika čehoslovaškega konzulata dr. Beneš in Vondraček. Na podlagi dobljenih informacij se je komisija prepričala o carinskem postopanju v Ljubljani in

šolski svet, da se s šolskim I. 1920/21 pričenši preuredita okolišča II in IV. mestne deške ljudske šole in sicer takole: Učenci, ki stanujejo v Rožni ulici, Sv. Florinaja ulici, Ulici na Grad, Osojni poti, Grajski planoti in na ozemlju severozapadno od teh ulic, v kolikor je to ozemlje pripadalo doslej IV. mestni deški ljudski šoli, bodo odslej pripadali II. mestni deški šoli. Učenci, ki stanujejo na Cesti v mestni log, Pred konjušnico, v Konjišni ulici, Razpotni ulici, Trnovskem pristanu in pa na ozemlju, ležečem jugovzhodno od teh ulic, ki je doslej pripadalo II. mestni deški ljudski šoli, se vsota z letošnjim šolskim letom 1920/21 pričenši na IV. mestno deško ljudsko šolo.

— **Gospodarska šola v internatu »Mladika«** v Ptuj. Šola daje gospodarsko in splošno izobrazbo. Pouk traja eno leto. Vpisovanje v soboto dne 18. t. m. od 10. do 12. ure. Pojsemila daje vodstvo »Mladike« v Ptuj (Slovenija). Mestni magistrat Ptuj, dne 10. septembra 1920. — Vladni komisar: dr. M. Senčar l. r. (6966)

pri naši obmejni carinarni v Mariboru. V soboto in nedeljo so se vršile nato v Ljubljani konference prizadetih strank, t. j. železnice, carine in finančnega ravnateljstva s komisijo. Ugotovilo se je, da je poleg zastarelega okornega srbskega carinskega postopanja kriva tudi brezbržnost da se z različni nepotrebnimi sekaturami zavlačuje hitro in brezhibno zacarinjenje. Ob tej priliki so podali svoje izjave tudi zastopniki raznih družb, kakor »Adrije« in »Balkan«, iz katerih je jasno razvidno, da se tu mestoma nalašč zavira hitro rešitev. Tako je očitvena sekatura, če carinarnica zahteva za premog, ki ga dobi južna železnica iz Avstrije šele odobritev mestnega magistrata, v drugem slučaju pa carinarna ne priznava »Balkan« za domače podjetje, ker je bil sedež podjetja v Trstu, čeprav je ravnatelj te družbe Srb Bogdanović in so pri družbi zaposleni sami domačini, pa tudi kapital je ves iz domačih virov. Komisija je prišla do prepričanja, da takih neznošnih razmer ne more več trpeti in da bo poročala o vsem tem čehoslovaški vladi. — Danes se mučdi komisija v Zagrebu, jutri se napoti v Osjek, nato pa v Beograd, kjer se bodo vršile velevažne konference.

Minovetša poročila.

ITALIJANI BI NAS RADI KAR POSTRELJALI.

— **Trst, 13. sept.** Včeraj popoldne je bila v cerkvi Sv. Antona novega slovenska pridiga. V cerkev je pridrvelo nekaj mladih ljudi, ki so se obnašali jako nespodobno in naposled oddali 2 strela na duhovnika Guština, ki pa ni bil zadet. Kaplana Guština so nato odvedli na kvesturo in po zaslišanju izpustili. Napadalcem se ni zgodilo nič zalega.

GIOLITTI IN MILLERAND SE NE MORETA LOČITI.

— **d Aix les Bains, 13. sept.** (Havas) Millerand je davi sprejel romunskega ministra za zunanje stvari Take Junesca. Ob šestnaestih se je nadaljevala razprava med Millerandom in Giolittijem. Na dopoldanski seji se je sprejela skupna izjava, ki pa se bo objavila šele zvečer. Lloyd George se je odposlala nastopiti v Francijo: Giolitti in Millerand se nočeta ločiti, ne da bi Vam prej sporočila še svojih zelo pristranskih in prijateljskih pozdravov. Ministrska predsednica Italije in Francije sta imela zopet priliko, da sta razvidela popolno soglasje svojih splošnih naziranj in temeljno potrebo tesne zveze med Italijo in Francijo, da se zagotovi ureditev evropskih problemov, vpostavitve miru in normalnih odnosov med narodi.

ČUDNI NAZORI.

— **d Pariz, 13. sept.** (DKU) O reškem vprašanju piše »Matin«: To vprašanje se je z zadnjo D' Annunzi-jevo gesto na nenavaden način bistveno raziasnilo. Proklamacija Reke kot neodvisne države zadovoljuje Italijane in Jugoslovane kakor tudi Reko samo.

ZVEZA NARODOV.

— **d Pariz, 13. sept.** (Brezžično) Po poročilih iz Londona, se bo svet zveze narodov na prihodnji seji dne 16. t. m. bavil z litvansko - poljskimi vprašanji. Obe vladi sta bili valjeni, da odpoljšata zastopnike.

ZARADI TIHOTAPSTVA SMRTNA KAZEN!

Praga, 12. septembra. Vlada je proglasila v vseh obmejnih okrajih na Češkem, na Moravskem in v Šleziji prekri sod za vse prestopke tihotapstva in drugih zločinov, ki so v zvezi s tihotapstvom. Vlada naredba pravi: a) Kdor utihotaplja blago brez oblastvenega dovoljenja v tujino ali kdor spravlja v tujino blago

to konces, na katerem bi se formalno izvozu iz tujine vseh že obstoječih organizacij privolnih nemožencev v eno samo, ki bi obsegala vsa teritorija naša kraljevine.

Društvena vesti in prireditve.

— **Hišni posestniki** se še enkrat pozivljajo, da se vsi brez izjeme udeležijo protestnega shoda v sredo dne 15. tm. ob 4. popoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani. Izzvani smo bili z obdolžitvijo, da imajo hišni posestniki sedaj še vedno preveč pravic. Na to hočemo odgovoriti na našem shodu, za to se ga udeležite vsi — Organizacija. k

— **Električna zadruga v Spodnji Šiški** priredi ob priliki otvoritve električne razsvetljave v nedeljo dne 19. tm. na senčnatem Reininghausovem vrtu veliko ljudsko veselico. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina 1 dinar. Za okrepčilo in razna razvedrila bo karnajbolje preskrbljeno. k

— **Dijaška kuhinja »Domovina«** v Ljubljani je preteklo šolsko leto podpirala 190 dijakov ter razdelila 48.022 obedov in večerij.

— **Društvo profesorjev v Sloveniji** je imelo dne 13. septembra v Ljubljani svojo glavno skupščino. Društvo hrv. srednješolskih profesorjev v Zagrebu sta zastopala prof. dr. Matičević in Jelašić. Društveni predsednik ravnatelj dr. Korun je omenil poset kraljeviča Aleksandra, naglasil krivice, ki se nam gode na Koroškem in Primorju, povdaril težki materijalni položaj profesorstva, nastajajoči nedostatek učnih al ter končno zredlagal pozdravni telegram regentu. Iz poročila, ki ga je podal tajnik Osana, posnemamo, da je poverjenistvo odobrilo predlog društva, da se ponavljajoči izpit dovoli le iz enega predmeta, nadalje, da je legitimacija za polovico voznine na železnica baje že dovoljena. Društvo kot tako se je zadolžilo, a njegov knjižni fond ima nekaj imetka. — Profesor Gnezda je poročal o statusu Osrednjega društva profesorjev vse Jugoslavije. Z veliko večino se je odklonil predlog, naj bi do sedanja društva tvorila le nekaj Sae v z, in se je sprejel Statut centralnega društva, kakor so ga že sprejela dalmatinsko, bosensko in beogradsko društvo. — Članarina se povisa na letnih 50 K in odbor se pooblasti, da sme v slučaju nujne potrebe odbor tudi povisati to članarino. — V obširnih izjavanjih se je kritiziralo postopanje vijačnega šolskega sveta in nekaterih uradnih recenentov šolskih knjig, ki s čisto pristanskega stališča vidijo sovrážnost proti katolicizmu v konstataciji zgodovinskega dejstva, da je začelke samostanskega življenja iskati že v predkristianski dobi. — Na undanostno brzojavko, poslano z obnega zbora društva srednješolskih profesorjev v Sloveniji, je došel tale odgovor: Njegovo Veličanstvo kralj i Njegovo kraljevsko Visočanstvo naslednik prestola srdačno zahvaljuju društvu srednješolskih profesora na pozdravu sa sbora. — Kancelarija Nj. V. kralja: Ministar Janković.

Gospodarske vesti.

Borze.

— **g Borze.** Zagreb, 13. septembra. Devize: Berlin 213.50—214, Italija 500 do 519, London 0—390, New York 110.50 do 112, Pariz 750—780, Praga 172—175, Dunaj 40.50—41. Valute: ameriški dolarji 109.50—110.50, avstrijske krone 40—43, carski rubli 125—130, čehoslovaške krone 162—170, angleški funti 0—350, francoski franki 730—740, napoleondski 382—390, nemške marke 209—210, romunski lei 228 do 230, italijanske lire 0—520.

LDU. Curih, 13. sept. (ÖTU.) Devize: Berlin 11.25, Holandija 192.85, New York 615, London 21.63, Pariz 40.90, Milan 26.45, Bruselj 43.60, Kodan 86.50, Stockholm 125.78, Kristijanija 87, Madrid 91, Buenos Aires 230, Praga 9.50, Beograd 22, Zagreb 5.50, Budimpešta 2.35, Dunaj 3.05, Avstrijske žigosane krone 2.50.

LDU. Dunaj, 13. sept. (ÖTU.) Devize: Amsterdam 8000, Berlin 500, Bukarešta 0, Curih 4100, Kristijanija 3700, Kodan 3700, Stockholm 5150. Valute: Nemške marke 494, rumunski lei 515, bolgarski lei 380, švicarski franki 4075, francoski franki 1700, italijanske lire 1090, angleški funti 850, ameriški dolarji 235, carski rubli 280. V prostem prometu: Zagreb 230—250, Budimpešta, plačila v denarju poštne kranilnice 97—107, plačila v žigosanih kronah 97—107, madžarske žigosane krone 97—107, Praga 403—429, Varšava in Krakov 101—117, čehoslovaške krone 5000aki 405—431, manjši bankovci 405 do 431, novi dinarji 950—1000.

LDU. Praga, 13. sept. (ÖTU.) Borze. Devize: Beograd 237, Dunaj 24, Zagreb 58.50. Valute: Dinarji 233, avstrijske krone 23.

Poizvedba.

Kanarček ušel. Odda naj se proti nagradi pri hišniku na Bleiweisovi cesti 15.

Pes, po imenu »tiger«, srednje velik, siva dolga dlaka, dolg rep, na kratki verigi, je ušel pred par dnevi iz našega skladišča. Kdor ga privede, dobi dobro nagrado. Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

FRANCOZINJA

otvori s 1. oktobrom otroški vrtec in tečaj za začelnike od 8—16 let in mlade deklice ter tečaj za konverzijo in literaturo. Vpisuje se vsak dan od 10 do 12 ure v Narodnem domu I. nadstr. Organizacija Franko-Slovene. 7000

Nova partija

gonilnih jermenov došla.

Dobavlja: „Drava“ lesna trgovska in industrijska delniška družba Maribor.

DANICA

d. d. za kemične proizvode. Središče Zagreb. Brzjavlj. „Danica“ Zagreb. Telefon 2 — 42.

Nudja uz najjeftinije dnevne cijene: **Petrolej za rasvjetu, motorni benzin, plinsko ulje, (motorin) mašinska ulja, cilindarsko ulje, ulje za kompresore, tovojna mast (mast za strojeve) modru galicu, sumpornu kiselinu, kristalni boraks u originalnim omočima.** Naloži se izvršuju odmah bez posredovanja oblasti, iz tvornice u Bosanskom Brodu dotično u Koprivnici ili iz skladišta u Zagrebu, Petrinjska ul. 17.

I. Sandrin, Ljubljana

Mestni trg št. 6.

Vhod skozi vežo na levo.

Velika zaloga

šakovrstnega usnja, kož, podplatov, gonilnih jermenov in sedlarskega usnja na debelo.

Trgovina s čevlji

J. BLAS

Ljubljana, Pod Tranco št. 2. (postaja cestne železnice) (preje Miklošičeva cesta 16)

s 15. septembrom 1920

zopet otvorjena.

Velika zaloga inozemskega blaga. Najsolidnejši izdelki. Konkurenčne cene. Generalna reprezentanca slovite znamke

THE FOR EVER SHOE.

Razpis.

Pri podpisani družbi so zasedati sledeča mesta:

Pri premogokopu v **Kočevju**:

1. Mesto **inženirja** za trasiranje ali **zemljemera** za delo, katero bode trajalo 2 do 3 mesece.

2. Mesto **izvežbanega polirja** za nadzorovanje stavb.3. Mesto **risarja**, izvežbanega v mehanični stroki.Pri premogokopu v **Trbovljah**:

Mesto **modelnega mizarja**, popolnoma izvežbanega, z najmanj 5 letno prakso pri večjih podjetjih. Ponudbe z natančnimi podatki dosedanjega službovanja in zahteve plač so vpslati neposredoma ravnateljstvu zgoraj omenjenih premogokokopov.

Trboveljska premogokokopna družba v Ljubljani.

Antonija Deisinger roj. Dolenc naznanja globoko potrti v svojem in imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je njen nepozabni sin, gospod

major Jurij J. Deisinger

delegat voine in mornarice pri ravnateljstvu žel. v Ljubljani, odlikovan z redom Belega orla V. r.

dne 11. septembra 1920 v 44. letu po kratki in mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil dne 15. septembra 1920 ob 16. uri v Škofji Loki iz rojstnega doma na tamkajšnje pokopališče.

Venci se hvalažno odklanjajo.

Posebna obvestila se ne izdajajo.

Mestni pogr. zavod v Ljubljani.

Vdova **Marija Ogrinc** naznanja potrti globoke žalosti v svojem in v imenu svojih otrok in sorodnikov, da je umrla njena ljubljena hči, gospa

Marija Reisner roj. Ogrinc

Pogreb se vrši v sredo, dne 15. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti Sodna ulica št. 1.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1920.

Otroška postelja

se kupl. — Ponudbe na upravištvo Slov. Nar. pod »Otroška postelja/6959«

Proda se voz in vozna plabla.

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. Ravno tam se odda stanovanja.

Klapec zanesljiv in pošten se sprejme na večjem posvetu blizu Ljubljane. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravištvo Slovenskega Naroda pod »Klapec 6962«.

Trstje za stropne izdelave in prodaja na debelo in drobno m² po K 480 pri večjih naročilih znaten popust **Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.** 4256

Singerjev šivalni stroj

popolnoma nov, za 4000 K in oljnat ovi Kolling D za 2200 K garnitura na prodaj. Naslov pove upravištvo Slov. Naroda. 6990

Enonadstropna hiša s 7 sobami, 3 kuhinje, hišnim, vrtom, nivo, ribnikom, lepa lega, vodovod in električna razsvetljava v hiši se prodaja. Vrataš je pri tvrdki E. Hofman. Kočevje. 5858

Zemlja ponudba!

Fant v najlepši dobi, lepe zunanosti, ključavničar, se želi seznaniti z gospodično staro 23 do 30 let z nekaj posesti. Prednost imajo one, ki imajo hišo za primerno obrt, vdove niso izključene od dveh otrok. Prosim le resne ponudbe pod »Najlejša doba« na upravištvo Slov. Naroda. 6986

Sir Trapist

v hlebih po 1 1/2 do 2 kg

Domači sir (Topfen)

Čajno maslo (Theebutter)

v zavojih po 1/8, 1/4 in 1/2 kg nudi samo na veliko **Parna Mlekarna, Nova Gredišča, Slavonija.** 6826

Išče se proti takojšnjemu vstopu

knjigovodja, v prizemskih gradbah, izvežbanega tehnika za napeljevalna dela (Absteckungsarbeiten) in tehnik, z gradbenimi izkušnjami za stavbo v okolici Maribora. Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki in navedbo plačila na naslov: Splošna stavbena družba, d. d., Maribor, Aleksandrova cesta 12. 6955

DESKE

na prodaj loko postaja Konjice ali Poljčane. 1 vagon 13 m/m, 2 vagona 20 m/m, 3 vagona 25 m/m. Ponudbe z navedbo cen na knježi gozdni urad Oplotnica. 6968

Brivci in parfumeristi, pozor!

Imam v zalogi večjo množino umivalne tekočine „Bliski rastlin“, kateri je izdelan iz samih rastlin, popolnoma neškodljivo pospešuje rast las ter uniči vse luskinne na glavi in je do danes den najboljše izdelkov za umivanje glave. V zalogi so steklenice z vsebino 1/4 l tekočine za brivsko toaletno rabo in malo manjše za preprodajo. Cena zmerna. Pri večji naročitvi znaten popust. Cenjene naročitve sprejema **Viljem Jager** Laško. 6907

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:

nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić

Beograd, Miletića ul. 15.

Igo Florjančič

bančni uradnik

Mica Florjančič roj. Mizelli

poročena.

Ljubljana, septembra 1920.

HROVAT & KOMP.

LJUBLJANA

VEGOVA UL. 6

BRZJAVI:

HROVAT PORT

Nudimo la. kranjski

laneni firnež

in

pristno laneno olje

v vsaki količini, po najnižji

tov. cen. Za poštno pošiljavo

prosimo po možnosti doposlati embalaže. 6147

Eno ali dve sobi

meblirani se išče za ruskega igralca Putjata, hotel Union soba št. 9. za celo leto, ako mogoče s hrano. 6930

stanovanje s hrano

za gojenko trgovskega tečaja. Ponudbe na upravištvo Slovenskega Naroda pod »Gojenka 6992«

Stanovanje

s 4 ali več sobami meblirano ali nemebloirano se išče za takoj za celo leto. Ponudbe na upravo lista pod št. »4 sobe 6929«.

koncipienta

tudi začelnika. Dr. Ivan Lovrenčič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 6934

Drž. uradnica

se sprejme na hrano in stanovanje takoj. Naslov pove upr. Slov. Naroda 7001

Bakren hotel

z žganjekuho od 50 do 120 l, kupim. Kdo, pove pravištvo Slov. Nar. 6998

Konjak

stari vinski je pri slabosti vsled starosti, pri težkočah v želodcu in pešanje moči pravo življenje za vzbujačo sredstvo. Dva litra pošlje franko v najprej poslanih K 195.80, 1 liter za K 108 **Beneš Kertl**, veleposelnik, grad Golč pri Konjicah, Slovenija. 6992

Pšenico, ječam, zob, pasulj, kukuruz, mast, slaninu i sve ostale zemal. proizvode te :: prženi ječam :: (sladnu kavu) nudi izvoznika i uvoznika trgovina

Milan P. Jovanović, Mitrovica, Srem.

Sprejme se

3 letarski vajenec

A. Fuchs, Šelenburgova ulica 6.

Dvokolesa

šivalne stroje, kupujem, prodajam, menjavam, popravim. **M. Marušič**, mehanična delavnica, Vrhnika 38. 6963

Sprejme se

učenka

ki ima vesele do trgovine. Vpraša naj se v trgovini **Milan Tuma v Hrškem.**

Štedilniki

(Kachelsparherde) acetilenski aparati, pocinkani umivalniki, lonci, smetišne lopatice napredaj po nizki ceni pri kleparski tvrdki **Franc Buksbauer**, Borovlje, Koroško. 6983

zidarjski polir

Služba stalna čez zimo. Plača 3000 do 5000 kron mesečno. Ozira se le na vrhovstne moči. Starost 28—50 let. Oferti pod »Polir 7007« na upr. Sl. Nar.

Lov

cerkljansko-berniški, šentursko-šmartinski se odda v najem. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7002

Na prodaj

Lepa posestva 90 oral, od teh 60 oral lepega gozda, 8400 m² za sekanje vila, hiša nosl. 5 min. od kolodvora. Lepi grad 2 km od Celja, 24 oral, park, gospodarsko poslopje. Krasna vila 20 sob, velik vrt pri Celju. Majhna vila, hiša, posl. 22 oral, zemlja pri Celju. Majhno posvetstvo, hiša, posl. 5 oral, zemlja pri Celju in druga velika in majhna posestva, hiše, hotel (kavarno v najem) posl. »Rdna gruda« Karol Breznik, Celje, Dolgopolje 3. 7003

4000 kron

nagrade dobi kdor preskrbi 4 sobe in kuhinjo za 1. leto. Ponudbe pod št. »4 sobe 6997« na upr. Slov. Naroda.

Za družabnika

bi pristopil plodonosnemu industrijskemu podjetju s K 300.000— ali tudi več. Ponudbe pod »Rozangel/6960« na upr. Slovenskega Naroda. 6960

Prodaja se nekaj : ljuotomerskega vina :

radi pomanjkanja posode po solidni ceni. Rožna ulica 15. 6985

Prodaja se

velik daljnogled in eno pregrinjalo obstoječe iz 42 lističih kož. Naslov v ekspediciji A. Matetič, Ljubljana. 6993

10 kg linoga čistene perja za blazine

in pernice se prodaja. Naslov pove upravištvo Slov. Naroda. 6987

I^a apno

v kosih in drobno dobavlja na vagone

Ava, tovar. Laško.

Ruski igralci

narodnega gledališča iščejo za 1 leto meblirano stanovanje eventualno 2—4 meblirane sobe. Ponudbe na upravištvo Slovenskega Naroda pod »Rusi 6920«.

Nov krasen jedilni servis

za 12 oseb se takoj prodaja. Maribor, Slomškov trg 12, pritličje levo. 6980

išče se samostojna in poštena kuharica

z dobrimi spričevali na Hrvaško. P. smene ponudbe na naslov Franja Jakil Karlovac. 6982

OGLAS.

Vsak dan nove carinske odredbe, ki prihajajo iz Beograda in stopajo takoj v veljavo, spreminjajo dnevno in zavlačujejo carinsko postopanje. Veliko premajhno število carinskih revizorjev, ki pri najboljši volji ne morejo biti kos ogromnemu delu tukajšnje carinarne, preveliko protežiranje iz Trsta, s tovornimi avtomobili prihajajočega carinskega blaga pri ocarinjanju, neznosno zavlačuje hitro ocarinjanje, ter povzroča veliko carinsko ležarino.

Veliko pomanjkanje zadostnih carinskih skladišč — skladišča južne železnice ne zadoščajo — ima za posledico, da stoje vagoni po cele tedne nerazloženi, kar povzroča ogromno železniško stojarino.

Ker so vse prošnje in intervencije na merodajnih mestih v Beogradu za odstranitev teh razmer ostale brezuspešne, naznanjajo podpisane spedijske tvrdke p. n. javnosti, da odklanjamo vsako odgovornost za škodo, ki bi nastala strankam vsled teh razmer, ter smo primorani vse nastale stroške stojnine, ležarine, i. t. d. cenj. strankam zaračunati, kar naj te blagovolijo vzeti na znanje.

LJUBLJANA, dne 14. septembra 1920.

„Balkan“

trg. sped. in kom. del. dr.

F. & A. Uher.

R. Ranzinger.